

ДЖЕЙМС БАЛАРД ЗЛАТНИЯТ ВЕК

Превод от английски: Борис Миндов, 1986

chitanka.info

Цял ден, често до ранните утринни часове, тропотът на нозе отекваше нагоре-надолу по стълбището пред кабинката на Уорд. Вградена в една тясна ниша до завоя на стълбата между четвъртия и петия етаж, шперплатовите ѝ стени се огъваха и скърцаха при всяка стъпка като дъски на гниеща вятърна мелница. Повече от сто души живееха на най-горните три етажа в тази стара къща с мебелирани стаи под наем и понякога Уорд стоеше буден на тясната си койка до два-три часа сутринта, броейки машинално последните наематели, които се прибираха от нощните кинопрожекции на стадиона, отстоящ на половин миля. През прозореца чуваше гръмки откъслечи от усиления от високоговорителите диалог, който кънтеше над покривите. Стадионът никога не оставаше празен. През деня огромният четиристенен екран стоеше вдигнат на своите висилки и непрекъснато се провеждаха атлетически състезания или футболни мачове. За хората в къщите около стадиона шумът сигурно беше нетърпим.

Уорд поне се радваше на известно уединение. Два месеца по-рано, преди да дойде да живее на стълбището, той делеше една стая със седем души на приземния етаж на една къща на 755 а улица и непрестанната навалица, която си пробиваше път край прозореца му, го бе довела до състояние на изтощение. Улицата беше винаги претъпкана, непрекъснато се чуваше глъчка и тътрещи се нозе. Към 6,30, когато се събуждаше и бързаше да заеме мястото си на опашката пред тоалетната, тълпите вече задръстваха улицата от тротоар до тротоар, а глъчката се подсилваше на всяка половин минута от грохота на надземните влакове, които профучаваха над магазините от другата страна на пътя. Щом видя обявлението, в което се описваше кабинката на стълбището, той напусна (като всеки друг прекарваше по-голямата част от свободното си време да преглежда рубриките с обявления във вестниците и да сменя квартирата си средно по веднъж на два месеца) въпреки по-високия наем. Кабинка на стълбище почти положително щеше да бъде самостоятелна.

Обаче и тази си имаше своите недостатъци. Почти всяка вечер се отбиваха приятелите му от библиотеката, петимни да се облакътят на нещо след бутаницата и блъсканицата в общата читалня. Кабинката заемаше малко повече от четири и половина квадратни метра площ, с половин квадратен метър над регламентирания максимум за сам човек,

защото дърводелците бяха използвали незаконно една ниша от разширението на един комин. Впоследствие Уорд успя да смести един малък стол с право облегалo в пространството между леглото и вратата, тъй че се налагаше само един човек да сяда на леглото — в повечето единични кабинки домакинят и гостът трябваше да седат един до друг на леглото, да разговарят през рамо и от време на време да сменят местата си, за да не ги заболяват вратовете.

— Имал си късмет, че си намерил тази квартира — не се уморяваше да му повтаря Роситър, най-редовният посетител. Той се облегна назад на леглото и ръкомахайки, оглеждаше кабинката. — Тя е огромна, перспективите тук са просто безкрайни. Не бих се учудил, ако се окаже, че е най-малко пет метра, а може би шест.

Уорд поклати категорично глава. Роситър беше най-близкият му приятел, ала търсенето на жизнено пространство създаваше силни рефлексии.

— Малко повече от четири и половина, измерил съм го внимателно. Няма никакво съмнение.

Роситър повдигна едната си вежда.

— Учудваш ме. Тогава причината трябва да е във високия таван.

Хитруването с тавана беше любимият трик на безскрупулните собственици — в повечето случаи за удобство измерването на площта се извършваше въз основа на тавана; като се наклоняха назад шперплатовите междинни стени, размерите на една кабинка можеха да се изчислят със завишение заради бъдещия наемател (много брачни двойки бяха подлъгвани по този начин да си вземат единична кабинка), или да се намалят временно при посещенията на жилищните инспектори. По таваните личаха множество следи от молив, отбелязващи съперническите претенции на наемателите от двете страни на една обща стена. Човек, който не се осмеляваше да отстоява правата си, можеше буквално да бъде смачкан — фактически търсенето на «тиха клиентела» обикновено беше мълчалива подкана за такова пиратство.

— Стената наистина е малко наклонена — призна Уорд. — Всъщност тя е с около четири градуса навън — използвах отвес. Но все пак на стълбището има достатъчно пространство да се разминават хората.

Роситър се усмихна.

— Разбира се, Джон. Просто ти завиждам, това е. Моята стая ме влудява. — Като всички, той обозначаваеше малката си кабинка с термина «стая» — остатък от времето преди петдесет години, когато хората наистина са живеели по един в стая, а понякога — колкото и невероятно да изглежда това — по един в апартамент или къща. Микрофилмите в архитектурните каталози на библиотеката показваха изображения на музеи, концертни зали и други обществени сгради в явно всекидневна обстановка, често почти празни, само по двама-трима души се шляеха из някоя огромна галерия или стълба. Транспортът се движеше свободно по средата на улицата, а в тихите квартали части от тротоара бяха пусли на петдесет и повече ярда разстояние.

Сега, разбира се, по-старите сгради бяха съборени и заместени с жилищни комплекси или превърнати в жилищни блокове. Голямата банкетна зала в бившето кметство бе разделена хоризонтално на четири части, всяка от които беше преградена на стотици кабинки.

Що се отнася до улиците, транспортът отдавна бе престанал да се движи по тях. С изключение на няколко часа преди зори, когато само тротоарите бяха претъпкани, всяка пътна артерия беше задръстена от тътреща се тълпа пешеходци, принудени да не обръщат внимание на безбройните знаци «Движете се отляво», висящи над главите им; те с усилие се разминаваха на път към къщи или към службата си, с прашни и измачкани дрехи. Често ставаха «задръствания», когато на някоя улична пресечка се струпаше огромна тълпа, неспособна да помръдне по-нататък. Понякога тези задръствания траеха с дни. Преди две години Уорд попадна в нещо такова пред стадиона и повече от четиридесет и осем часа остана заклещен в огромна пешеходна навалица, наброяваща повече от 20 000 души, към които се присъединяваха тълпите, излизащи от стадиона, от една страна, и приближаващите се към него, от друга. Цяла квадратна миля от околния район бе парализирана и той ясно помнеше този кошмар — как се олюляваше безпомощно на крака в такт с движещата се и клатеща се навалица, уплашен да не би да загуби равновесие и да бъде стъпкан от нозете. Когато най-после полицията блокира стадиона и разпръсна навалицата, той успя да се прибере в кабинката си и спа цяла седмица, с насинено от блъсканицата тяло.

— Чувам, че може да намалят полагаемата се жилищна площ на три и половина метра — забеляза Роситър.

Уорд помълча, докато група наематели от шестия етаж слизаше по стълбата, като подпираше вратата, за да не се откачи от пантите.

— Все така разправят — изказа се той. — Спомням си, че преди десет години чух същия слух.

— Не е слух — предупреди го Роситър. — Скоро това може наистина да стане наложително.

Тридесет милиона души са натъпкани в този град сега, нараснали са с един милион само за година. В жилищната служба много сериозно са си говорили по този въпрос.

Уорд поклати глава.

— Такова рязко преразпределение е почти невъзможно. Всяка междинна стена ще трябва да бъде разглобена и закована наново; само административната работа е толкова огромна, че трудно можем да си я представим. Милиони кабинки ще трябва да се преустроят и зарегистрират, да се издадат разрешителни и на всичко отгоре да се настани отново всеки наемател. Повечето от сградите, построени след последното преразпределение, са конструирани около четириметров модул — не можеш просто да махнеш половин метър от всяка кабинка и после да кажеш, че това прави еди-колко си нови кабинки. Те могат да бъдат широки не повече от шест инча. — Той се засмя. — Освен това как е възможно да се живее само на три и половина метра?

Роситър се усмихна.

— Това е най-важният аргумент, нали? Послужиха си с него преди двадесет и пет години при последното преразпределение, когато Минимумът бе намален от пет на четири. Всички казваха, че това не било възможно, никой не можел да живее само на четири квадратни метра, стигало за едно легло и куфар, ала нямало как да отвориш вратата, за да влезеш. — Роситър се засмя тихо. — Но всички грешаха. Реши се просто оттогава нататък всички врати да се отварят навън. Така си й останаха четирите квадратни метра.

Уорд погледна часовника си. Беше 7,30.

— Време е за ядене. Я да видим ще можем ли да се доберем до закусвалнята от другата страна на улицата.

Роптаейки пред тази перспектива, Роситър се надигна от леглото. Излязоха от кабинката и си запробиваха път надолу по стълбата. Тя

беше задръстена с багаж и сандъци така, че оставаше само тесен проход покрай перилата. На етажите под това скупеще беше още по-лошо. Коридорите бяха широки колкото да се разделят на единични кабинки, въздухът бе застоял и душен, по картонените стени имаше накачено мокро пране и импровизирани бюфетчета за храна. Всяка от петте стаи на етажите побираше по една дузина наематели, чиито гласове къртяха през междинните стени.

По стъпалата над втория етаж седяха хора, които използваха стълбището като неофициална всекидневна, макар че това нарушаваше противопожарните правила: жените говореха на мъжете, които по риза се редяха на опашка пред умивалнята, а около тях припкаха деца. Докато стигнат до входа, Уорд и Роситър трябваше да си пробиват път през наемателите, струпани на всяка стълбищна площадка, които се въртяха около дъските за обяви или от улицата долу напиреха навътре.

Поемайки си дъх на върха на стълбата, Уорд посочи към закусвалнята от другата страна на пътя. Тя беше само на тридесет ярда разстояние, ала движещата се по улицата навалица се носеше край тях като река при прилив, пресичайки пътя им отдясно наляво. Първата кинопрожекция на стадиона започваше в 9 часа и хората вече бяха се запътили, за да си осигурят влизането.

— Не може ли да отидем някъде другаде? — попита Роситър, правейки гримаса, като си представяше какво ще бъде в закусвалнята. Не стига, че щеше да е претъпкана и да мине половин час, докато им сервират, но и храната беше безвкусна и неапетитна. Пътят от библиотеката през четири пресечки оттук им бе отворил апетита.

Уорд повдигна рамене.

— Има едно заведение на ъгъла, но се съмнявам дали ще успеем да се доберем до него. — То беше на двеста ярда обратно на движението; по целия път трябваше да се промъкват през тълпата.

— Може би си прав. — Роситър сложи ръка на рамото на Уорд. — Знаеш ли, Джон, лошото ти е, че никога никъде не ходиш, от нищо не се интересуваш, просто не съзнаваш колко зле върви всичко.

Уорд кимна. Роситър имаше право. Сутрин, когато тръгваше за библиотеката, пешеходният поток се движеше с него към учрежденията в центъра на града; вечер, когато се прибираше, потокът течеше в обратна посока. Общо взето той никога не променяше навика си. Отгледан от десетгодишна възраст в общински приют, постепенно

бе загубил връзка с баща си и майка си, които живеяха в източната част на града и не можеха или не желаеха да бият път, за да го видят. Отстъпил инициативата на динамиката на града, той не искаше да си прави труда да си я възвърне само заради една по-хубава чаша кафе. За щастие при работата си в библиотеката влизаше в досег с най-различни млади хора с близки интереси. Рано или късно щеше да се ожени, да намери двойна кабинка близо до библиотеката и да свие гнездо. Ако имаха достатъчно деца (три бяха изискваният минимум), един ден можеха дори да се сдобият със самостоятелна малка стая.

Вляха се в пешеходния поток, който ги влачи десет-двадесет ярда, после ускори крачка и минаха встрани през тълпата, насочвайки се бавно към другата страна на пътя. Там се подслониха край витрините на магазините, бавно се промъкнаха обратно до закусвалнята, напрегнали мишци да устоят на безбройните малки стълкновения.

— Какви са последните изчисления за населението? — попита Уорд, когато заобиколиха цигарената будка, стъпвайки там, където се отвореше пролука.

Роситър се усмихна.

— Съжалявам, Джон, бих искал да ти кажа, но може да предизвикаш паника. Пък и няма да ми повярваш.

Роситър работеше в Застрахователния отдел на общината и имаше неофициален достъп до статистиките за преброяването. От десет години те бяха поверителна информация, отчасти понеже ги смятаха за неточни, но главното защото се опасяваха, че може да предизвикат масов пристъп на клаустрофобия. Вече имаше малки инциденти и според официалните твърдения населението на света бе достигнало устойчиво високо равнище, стабилизирайки се на 20 милиарда. Никой нито за миг не повярва; Уорд предполагаше, че трипроцентовото годишно увеличение, поддържано от 60-те години на XX век насам, не е престанало.

Колко време щеше да продължава, не можеше да се предвиди. Въпреки най-мрачните прогнози на неомалтусианците, световното земеделие бе съумявало да върви в крак с нарастването на населението, макар че интензивната обработка водеше до това, че 95% от населението бе завинаги хванато в капана на огромни градски конгломерати. Растежът на градовете към периферията най-после бе

спрян; фактически по цял свят някогашните крайградски райони се разработваха отново за земеделие, а нарасналото население се затваряше в съществуващите градски гета. Селата като такива вече не съществуваха. От всеки квадратен фут земя никнеше един или друг вид култура. Едновременно поля и ливади в света сега представляваха фабрични площадки, високомеханизирани и недостъпни за външни лица като всеки индустриален район. Икономическото и идеологическо съперничество отдавна бе отстъпило пред един доминиращ стремеж — вътрешното колонизиране на града.

Добрали се до закусвалнята, те се вмъкнаха през входа и се присъединиха към мелето от клиенти, които се блъскаха в пълен безпорядък пред тезгяха.

— Всъщност лошото на проблема с населението е — сподели Уорд с Роситър, — че никой досега не се е опитвал да го разреши. Преди петдесет години късогледният национализъм и индустриалната експанзия насърчаваха растежа на населението и дори сега съществува едно скрито поощрение — да имаш голямо семейство, за да можеш да си извоюваш малко уют. Самотните са поставени в неизгодно положение просто защото са повече и не пасват добре в двойните или тройните кабинки. Но истинският проблем са големите семейства, които трябва да се настаняват на гъсто, за да се пести пространство.

Роситър кимна, придвижвайки се по-близо до тезгяха, готов да извика поръчката си.

— Така е, за съжаление. Всички се стремим да се оженим само за да можем да получим полагаемите ни се шест квадратни метра.

Точно пред тях две момичета се обърнаха и се усмихнаха.

— Шест квадратни метра — повтори едното от тях, тъмнокосо момиче с хубавичко овално лице. — Изглежда, си от ония млади мъже, които би трябвало да опозная. В търговията с недвижими имоти ли си се прехвърлил, Питър?

Роситър се ухили и стисна ръката ѝ.

— Здравей, Джудит. Мисля усилено да се заловя с тая работа. Искаш ли да участвуваш с мен в едно частно начинание?

Момичето се облегна о него, когато стигнаха до тезгяха.

— Хм, може. Но трябва да бъде законно.

Другото момиче, Хелън Уеринг, помощник-библиотекар, дръпна Уорд за ръкава.

— Чу ли последната новина, Джон? Изритаха ни с Джудит от стаята. Сега сме на улицата.

— Какво?! — извика Роситър. Взеха супата и кафето си и се промъкнаха обратно до задната част на закусвалнята. — Какво се е случило, за бога?

Хелън обясни:

— Нали знаеш малкия долап за метли пред нашата кабинка? Двете с Джудит го използвахме като кабинет, влизахме там да четем. Тихо и спокойно е, ако можеш да свикнеш да не дишаш. Ала дъртата разбрала това и вдигна голяма патърдия, вика, че сме нарушавали закона и тъй нататък. С една дума, вълн. — Хелън замълча. — Сега чуваме, че възнамерявала да го даде под наем на сам човек.

Роситър тупна с ръка по ръба на тезгяха.

— Долап за метли ли? И някой ще живее там? Но няма да й дадат разрешително!

Джудит поклати глава.

— Тя вече го има. Брат й работи в жилищната служба.

Уорд се изсмя, както ядеше супата си.

— Но как ще го даде под наем? Та никой не би живял в долап за метли!

Джудит го изгледа навъсено.

— Наистина ли мислиш така, Джон?

Уорд пусна лъжицата си.

— Не, но да речем, че си права. Хората биха живели къде ли не. Боже, не знам кого да съжалявам повече — вас двете или нещастника, който ще живее в този долап. Какво ще правите сега?

— Някаква двойка в една къща през две пресечки в западна посока ни преотстъпва половината от кабинката си. Окачили са чаршаф по средата и двете с Хелън се редуваме да спим на едно походно легло. Не се шегувам, стаята ни е широка около два фута. Казах на Хелън, че пак ще трябва да се разделим и да даваме половинката срещу двойно по-висок от сегашния ни наем.

Смяха се много на това. После Уорд каза «лека нощ» на всички и се върна в жилищния блок.

Там се видя изправен пред подобни проблеми.

Домоуправителят, облеган на паянтовата врата, въртеше в устата си влажна угарка от пура с изражение на мрачно отегчение на

небръснатото лице.

— Вие имате четири цяло и седемдесет и две стотни метра — каза той на Уорд, който стоеше на стълбата, без да може да влезе в стаята си. На площадката се притискаха и други наематели, две жени с навити коси и пенъоари спореха, дърпайки ядно стената от куфари и сандъци. От време на време домоуправителят ги поглеждаше раздражено. — Четири седем две. Два пъти го изчислих.

— Таван или под? — попита Уорд.

— Таван, а вие какво си мислите? Как мога да измеря пода с всичкия тоя боклук? — Той ритна един сандък с книги, който се подаваше изпод леглото.

Уорд не обели дума за това.

— Стената има голям наклон — изтъкна той. — Кажи-речи три-четири градуса.

Домоуправителят кимна неопределено.

— Във всеки случай прехвърляте четири. Доста над нормата. — Обърна се към Уорд, който бе слязъл няколко стъпала по-долу, за да даде път на една жена и един мъж. — За това мога да поискам двоен наем.

— Какво, само за четири и половина? — произнесе Уорд учудено. — Как така?

Мъжът, който току-що бе минал край него, се наведе през рамото на домоуправителя и подуши стаята, обхващайки всяка подробност с мигновен поглед.

— Двоен наем ли вземаш за това, Луи?

Домоуправителят му махна с ръка да си върви по пътя, а после даде знак на Уорд да влезе в стаята, затваряйки вратата подире му.

— Официално е пет — каза той на Уорд. — Според новата наредба, която току-що излезе. Всяко помещение над четири и половина сега се смята за двойно. — И хитро изгледа Уорд. — Е, какво искате? Стаята е хубава, просторна, изглежда по-скоро тройна. Имате достъп до стълбището, цепка-прозорче... — Спря се, тъй като Уорд се тръшна на леглото и прихна да се смее. — Какво има? Слушайте, щом искате такава голяма стая, трябва да плащате за нея. Дайте ми допълнително още половината от наема или се омитайте.

Уорд обърса очите си, после стана уморено и посегна към лавиците.

— Бъдете спокоен, тъкмо си излизах. Отивам да живея в един долап за метли. «Достъп до стълбището» — няма що, голямо предимство. Я ми кажи, Луи, има ли живот на Уран?

Уорд и Роситър се събраха временно, за да наемат двойна кабинка в една полуизоставена къща на сто ярда от библиотеката. Кварталът беше западнал и невзрачен, жилищните блокове — претъпкани с наематели. Повечето къщи бяха собственост на отсъстващи домопритежатели или на градската корпорация, с най-долнопробни домоуправители, обикновени събирачи на наеми, които не стигаха по-горе от първите етажи и не се интересуваха как наемателите поделят жизненото пространство. Из коридорите се търкаляха бутилки и празни консервни кутии, а умивалните приличаха на клоаки. Мнозина от наемателите бяха стари и недъгави хора, които седяха апатично в тесните си кабинки гърбом един към друг, разделени от тънките стени.

Двойната им кабинка беше на третия етаж, в дъното на един коридор, който опасваше сградата. Архитектурата на къщата не можеше да се определи, стаите бяха разположени под всякакви ъгли и за щастие коридорът представляваше глуха улица. Купищата сандъци стигаха на четири фута от крайната стена, а една междинна стена отделяше кабинката, широка колкото да побере две легла. Висок прозорец гледаше към дворчетата на отсрещните сгради.

След като натрупа вещите си на лавицата отгоре, Уорд легна по гръб на кревата и унило заоглежда покрива на библиотеката през следобедната омара.

— Не е лошо тук — каза му Роситър, разопаковайки куфара си. — Ясно е, че няма да можем да се уединяваме и за една седмица ще се влудим взаимно, но поне нямаме шестима други, чието дишане да чуваме на две стъпки от нас.

Най-близката кабинка, единична, беше вградена в купищата сандъци на пет-шест крачки по коридора, а наемателят, седемдесетгодишен човек, беше глух и прикован към леглото.

— Не е лошо — повтори Уорд неохотно. — А сега ми кажи последните данни за прираста. Те може да ме утешат.

Роситър помълча, после сниши глас.

— Четири процента. *Осемстотин милиона души годишно* — почти колкото половината от населението на Земята през 1950 година.

Уорд си подсвирна бавно.

— Значи ще преразпределят жилищната площ. По колко ще се пада? По три и половина?

— Три. От първи идущата година.

— Три квадратни метра! — Уорд се изправи на леглото и се огледа. — Невероятно! Светът полудява, Роситър. За бога, кога ще направят нещо? Съзнаваш ли, че скоро човек не ще има къде да седне, а камо ли да легне?

Вбесен, той заудря стената до себе си, ала още на втория удар изби малко парче от ламперията, облепена леко с книжни тапети.

— Ей! — извика Роситър. — Ще събориш стаята. — Той се стрелна през леглото да намери парчето, което висеше надолу, държейки се само за ивица хартия. Уорд мушна ръка в тъмната пролука и внимателно притегли парчето към леглото.

— Кой ли е от другата страна? — прошушна Роситър. — Дали са чули?

Уорд надникна през пролуката, а погледът му търсеше да види нещо в мъждивата светлина. Внезапно пусна ламперията, сграбчи Роситър за рамото и го дръпна към леглото.

— Хенри! Гледай!

Право пред тях, на слабата светлина, влизаща през зацапаното стъкло на капандура, се виждаше средна по размери стая — около петнадесет квадратни фута, празна, ако не се смята прахът, наслоил се покрай стените. Подът беше гол, застлан само с няколко ивици протрит линолеум, а стените — покрити с избелели тапети на цветчета. Тук-там ивици от тапетите се белеха и части от подставката за картини бяха изгнили, ала иначе стаята беше годна за живеене.

Като дишаше бавно, Уорд затвори с крак вратата на кабинката, после се обърна към Роситър.

— Хенри, съзнаваш ли какво открихме? Съзнаваш ли това, човече?

— Млъкни. За бога, не повишавай глас. — Роситър оглеждаше стаята внимателно. — Фантастично. Мъча се да разбере дали някой я е използвал напоследък.

— Разбира се, че не е използвана — изтъкна Уорд. — Личи си. Стаята няма врата. В момента гледаме през вратата. Трябва да са я покрили с ламперия преди години, отдавна вече са я забравили. Погледни каква мръсотия е навсякъде.

Роситър се взираше в стаята, главата му се замая от просторността ѝ.

— Прав си — промърмори той: — Е, кога ще се преместим?

Парче по парче разглобиха долната половина на вратата и заковаха ламперията за дървена рамка, така че бутафорната част да може моментално да бъде отново слагана на мястото си.

После, избирайки един следобед, когато къщата беше полупуста и домоуправителят спеше в канторката си в сутерена, предприеха първото си нахълтване в стаята. Уорд влезе сам, докато Роситър пазеше в кабинката.

В разстояние на един час си сменяха местата, бродейки мълчаливо из прашната стая, протягайки ръце да усетят безграничната ѝ пустота, наслаждавайки се на свободното пространство. Макар и по-малка от повечето разделени на секции стаи, в които бяха живели, тази изглеждаше безкрайно по-голяма, стените ѝ приличаха на огромни канари, извисяващи се към капандурата.

Най-после, два-три дни по-късно, се преместиха в нея.

През първата седмица Роситър спеше сам в стаята, а Уорд — в кабинката отвън, като през деня и двамата стояха заедно там. Постепенно вмъкнаха тайно няколко мебели: две кресла, една маса, една лампа, свързана с фасонката в кабинката. Мебелите бяха тежки, викториански; най-евтините, които можеха да се намерят, като размерите им се подчертаваха от празнотата на стаята. Най-личното място бе заето от един огромен махагонов гардероб, украсен с дърворезба, изобразяваща ангели, и с назъбени огледала, който се видяха принудени да разглобят и да внесат в къщата с куфарите си. Извисявайки се над тях, гардеробът напомняше на Уорд за микрофилмите с готически катедрали, с огромните им балкони за органи, пресичащи обширните главни кораби.

След три седмици и двамата вече спяха в стаята, тъй като кабинката им се струваше непоносимо тясна. Имитация на японски

параван делеше съразмерно стаята, без да намалява големината ѝ. Седейки там вечер, заобиколен от книгите и албумите си, Уорд постепенно забрави града навън. За щастие отиваше до библиотеката по една задна уличка и избягваше многолюдните пътни артерии. Започна да им се струва, че Роситър и той са единствените истински обитатели на света, а всички останали са безсмислен вторичен продукт на собственото им съществуване, случайни подобия на личности, изплъзнали се от всякакъв контрол.

Роситър бе този, който предложи да поканят двете момичета да живеят в тяхната стая.

— Пак са ги изгонили и може да се наложи да се разделят — каза той на Уорд, явно разтревожен да не би Джудит да попадне в лоша компания. — След всяко преразпределение на жилищната площ винаги има замразяване на наемите, но всички домопритежатели знаят това и престават да дават стаите си под наем. Страшно трудно е да се намерят стаи където и да е.

Уорд кимна, облегнат на кръглата маса от червено дърво. Той си играеше с пискюлите на отровно зеления абажур, почувствувал се за миг учен от викторианско време, който живее просторно и спокойно сред изобилие от тежки мебели.

— Одобрявам напълно идеята тя — съгласи се той, сочейки празните ъгли. — Тук има много място. Но ще трябва да ги предупредим да не се раздрънкат за това.

След съответните предпазни мерки те посветиха двете момичета в тайната си, изпитвайки удоволствие от учудването им, че са намерили този уединен свят.

— Ще поставим преграда през средата — обясни Роситър, — всяка сутрин ще я сваляме. Можете да се настаните след два дни. Как се чувствувате?

— Чудесно! — Зяпаха обещено гардероба, присвили очи срещу безкрайните отражения в огледалото.

Не беше никак трудно да ги вмъкват и измъкват от къщата. Наемателите се сменяха непрекъснато и сметките се пускаха в

пощенската кутия. Никой не се интересувахе кои са момичетата, нито забелязваше редовните им посещения в кабинката.

Обаче измина половин час, откакто бяха пристигнали, а още никоя не бе отворила куфара си.

— Какво става, Джудит? — попита Уорд, промъквайки се покрай леглата на момичетата в тясната пролука между масата и гардероба.

Джудит се колебаеше, поглеждайки ту Уорд, ту Роситър, който седеше на леглото и довършваше шперплатовата преграда.

— Джон, просто...

Хелън Уеринг, по-деловита, взе думата, пригласяйки с пръсти покривката на леглото.

— Джудит иска да каже, че положението ни тук е малко неудобно. Преградата е...

Роситър се изправи.

— За бога, не се безпокой, Хелън — увери я той, говорейки с високия шепот, който всички по принуда бяха усвоили. — Няма нищо лошо, можете да ни имате доверие. Тази преграда е здрава като скала.

Двете момичета кимнаха.

— Не е там въпросът — обясни Хелън, — работата е, че не е вдигната през цялото време. Смятахме, че ако тук има някой по-стар човек, например лелята на Джудит — тя няма да заема кой знае колко място и не ще пречи, пък и е наистина много мила, — няма да си имаме грижи с преградата — освен нощем — добави тя бързо.

Уорд погледна Роситър, който повдигна рамене и се вторачи в пода.

— Хм, това е идея — каза Роситър. — Джон и аз знаем как се чувствувате. Защо не?

— Разбира се — съгласи се Уорд. Той посочи пространството между леглата на момичетата и масата. — Един в повече няма да има значение.

Момичетата завикаха «ура». Джудит се приближи до Роситър и го целуна по бузата.

— Извинявай за безпокойството, Хенри. — Тя му се усмихна. — Чудесна преграда си измайсторил. Не можеш ли да направиш една и за леля — една съвсем мъничка? Тя е много мила, но старее.

— Не ще и дума — рече Роситър. — Разбирам. Останал ми е предостатъчно дървен материал.

Уорд погледна часовника си.

— Седем и тридесет е, Джудит. Не е зле да се свържем с леля ти. Тя може да не е в състояние да се премести тази вечер.

Джудит закопча палтото си.

— О, ще успее — увери тя Уорд. — Ще се върна след малко.

Само след пет минути лелята пристигна с три здраво натъпкани тежки куфара.

— Изумително — забеляза Уорд на Роситър три месеца по-късно. — Размерите на тази стая продължават да ме смайват. От ден на ден тя като че ли става все по-голяма.

Роситър се съгласи охотно, отмествайки погледа си от едно от момичетата, което се преобличаше зад средната преграда. Сега не я пипаха, тъй като им бе станало досадно да я разглобяват всеки ден. Освен това за нея беше закрепена допълнителната преграда на лелята, а тя не обичаше непрекъснатите преустройства. И без това ѝ беше трудно да влиза и излиза през скритата врата и кабинката.

Въпреки това едва ли имаше вероятност да ги открият. Стаята явно е била приспособена допълнително към централната стълбищна площадка на къщата и всякакъв шум се заглушаваше от багажа, струпан в заобикалящия я коридор. Точно отдолу имаше малка обща спалня, заемана от няколко стари жени, и лелята на Джудит, която им ходеше на гости, се кълнеше, че никакви звуци не минавали през дебелия таван. Полукръглото прозорче над вратата беше свързано с таванския прозорец и пропускаше от него светлина не се различаваше от стотиците други електрически крушки по прозорците на къщата.

Роситър завърши новата преграда, която майстореше, и като я постави в изправено положение, я намести в жлебовете, заковани на стената между кревата му и леглото на Уорд. Единодушно бяха на мнение, че така ще си осигурят малко повече уют.

— Сигурно ще се наложи да направя такова нещо и за Джудит и Хелън — сподели той с Уорд.

Уорд оправи възглавницата си. Те бяха върнали тайно двете кресла обратно в мебелния магазин, тъй като заемаха твърде много

място. Във всеки случай леглото беше по-удобно. Той все още не бе свикнал напълно с меките тапицирани мебели.

— Идеята не е лоша. А защо да не окачим няколко етажерки на стената? Нямам къде да си слагам нещата.

С поставянето на етажерките стаята стана много по-спретната, освобождавайки голяма част от пода. Разделени от преградите си, петте легла бяха наредени едно зад друго покрай задната стена, срещу махагоновия гардероб. Помежду имаше празно пространство от три-четири фута я още по шест фута от двете страни на гардероба.

Уорд изпадаше във възторг, като гледаше толкова много свободно пространство. Когато Роситър спомена, че майката на Хелън е болна и спешно се нуждае от грижи, той вече знаеше къде ще бъде разположена нейната кабинка — пред леглото му, между гардероба и страничната стена.

Хелън не беше на себе си от радост.

— Много мило от твоя страна, Джон — каза му тя, — но ще имаш ли нещо против, ако мама спи до мен? Мястото стига, за да се постави едно допълнително легло.

Така че Роситър разглоби преградите и ги премести по-близо една до друга — сега по дължината на стената бяха наредени шест легла. Така всеки имаше пролука, широка два и половина фута, достатъчна, за да се провре покрай леглото си. Легнал по гръб най-отдясно, с етажерките на два фута над главата му, Уорд едва можеше да вижда гардероба, ала пред него, на цели шест фута от предната стена, имаше напълно свободно пространство.

После пристигна пък бащата на Хелън.

Уорд почука на вратата на кабинката и се усмихна на лелята на Джудит, която го пусна. Помогна ѝ да дръпне оправеното легло, което запречваше входа, после почука по дървената ламперия. След миг бащата на Хелън, дребен побелял човек по долна риза, с тиранти, привързани за панталоните му с канап, дръпна ламперията.

Уорд му кимна и прекрачи през багажа, струпан по пода в подножието на леглата. Хелън беше в кабинката на майка си, помагаше на старата жена да изпие вечерния си бульон. Роситър, потейки се обилно, бе коленичил до махагоновия гардероб и със сгъваем лост

откъртваше рамката на средното огледало. Парченца от гардероба се търкаляха по леглото му и по пода.

— Ще трябва да започнем да изнасяме тия неща утре — каза му Роситър. Уорд почака бащата на Хелън да се протърти край него и да влезе в кабинката си. Той си бе измайсторил на бърза ръка малка картонена врата и я затвори подире си с груба кука от прегънат тел.

Роситър го гледаше, намръщен сърдито.

— Някои хора имат късмет. Този гардероб е цяла напаст. Как можахме да решим да го купим?

Уорд седна на леглото си. Преградата притискаше коленете му и той почти не можеше да се помръдне. Вдигна очи, докато Роситър беше зает, и видя, че разделящата линия, която бе начертал с молив, беше скрита от наклонената преграда. Като се облегна на стената, той се опита да отмести преградата обратно, ала Роситър, изглежда, бе заковал долния ѝ край за пода.

По вратата на външната кабинка се почука рязко — Джудит се връщаше от работа. Уорд понечи да стане, но после седна отново. «Мистър Уеринг» — подвикна той тихо. Тази вечер старият беше дежурен.

Уеринг се дотърти до вратата на кабинката си и отвори нервно, като редеше нещо под нос.

— Нагоре-надолу, нагоре-надолу — мърмореше той. Препъна се в чантата с инструменти на Роситър и изруга гръмогласно, после добави многозначително през рамо: — Ако питате мен, тук има прекалено много хора. Долу са само шест, докато ние сме седем, а стаята им е със същите размери.

Уорд кимна неопределено и се изтегна на тясното си легло, като внимаваше да не чукне главата си в етажерките. Уеринг не беше първият, който му намекуваше да се премести. И лелята на Джудит бе подхвърлила нещо подобно преди два дни. Откакто бе напуснал работата си в библиотеката (с ниския наем, който вземаше от другите, покриваше разносните си за малкото храна, от която се нуждаеше), той прекарваше по-голямата част от времето си в стаята, виждайки стареца повече, отколкото желаше, но бе свикнал да го търпи.

Когато се разположи, забеляза, че десният горен ъгъл на гардероба — единственото нещо, което виждаше от два месеца насам — сега е разглобен.

Той беше хубава мебел, някак символизираща целия този усамотен свят, и продавачът в магазина му каза, че са останали малко такива. За миг Уорд внезапно почувствува остро съжаление, както му се бе случвало като дете, когато баща му в изблик на гняв му отнемаше нещо и той знаеше, че никога повече няма да го види.

После се отърси от тия мисли. Гардеробът беше красив, нямаше съмнение, но когато го махнеха, стаята щеше да изглежда още по-голяма.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.